

> [Knihy](#) > [iEncyklopedie](#) > [Čtenářský koutek](#) > [Katechismus](#)

KARMEITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ

Katechismus Hledej: v

Vyhledávání

- > Rejstřík
- > Obsah
- > Info

Jdi na paragraf:

Víra na Internetu
[Víra, křesťanství, náboženství](#)

Help misie
[křesťanská kontaktní služba](#)

 **Karmel v ČR**
[Rád karmelitánů v ČR](#)

 **Karmelitánské knihkupectví**
[křesťanská literatura](#)

www.katechismus.cz
Katechismus.cz
 Umístěte, prosíme, naši ikonku na Váš web.
[více info zde...](#)

Tvorba prezentací
 Webdesign and webhosting: NETservis, s.r.o. - prezentace, www stránky, design, flash, internet

[NAVROHOLU.CZ](http://navrhovolu.cz)

> [Formát pro tisk této stránky](#)



Číslo paragrafu: 248

Část: [Vyznání víry](#)
 Oddíl: [Vyznání křesťanské víry](#) [Symboly víry](#)
 Kapitola: ["VĚŘÍM V BOHA OTCE"](#)
 Článek: ["VĚŘÍM V BOHA, OTCE VŠEMOHOUCÍHO, STVOŘITELE NEBE I ZEMĚ"](#)
 Odstavec: [OTEC](#)
 Podnadpis (římská čísla): [ZJEVENÍ BOHA JAKO TROJICE](#)
 2. podnadpis: [OTEC A SYN ZJEVENÍ DUCHEM](#)

Východní tradice především zdůrazňuje, že ve vztahu k Duchu je prvním původcem Otec. Když vyznává, že Duch „vychází od Otce“ (Jan 15,26), tvrdí, že Duch vychází od Otce skrze Syna. Západní tradice více zdůrazňuje soupodstatné společenství Otce a Syna, když tvrdí, že Duch vychází z Otce i Syna (Filioque). Říká to „oprávněně a odůvodněně“; vždyť věčný řád božských osob v jejich soupodstatném společenství zahrnuje, že Otec je prvním původcem Ducha, nakolik je „počátek bez počátku“, ale také nakolik je Otcem jednorozrozeného Syna, je s ním „jediným počátkem“, z něhož vychází Duch svatý. Není-li toto oprávněně doplnění jednostranně zdůrazňováno, nenarušuje totožnost víry ve skutečnost téhož vyznávajícího tajemství.

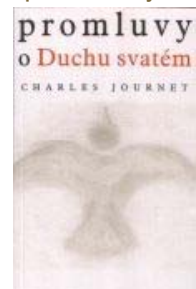
◀ [Předchozí paragraf 247](#) | [Následující paragraf 249](#) ▶

Spřízněné paragrafy

Vybrané dle systému klíčových slov:

- 246 - [Duch svatý, Filioque, koncily, otcovství, tradice-latinská](#)
- 91 - [Duch svatý, zjevení, věřící, pomazání, pravda](#)
- 152 - [Duch svatý, Ježíš Kristus, víra, božské osoby, Nejsvětější Trojice](#)
- 244 - [Duch svatý, Ježíš Kristus, Bůh-Otec, Nejsvětější Trojice, tajemství](#)
- 245 - [Duch svatý, koncily, Nejsvětější trojice, víra, církev](#)
- 263 - [Duch svatý, Duch svatý-seslání, Nejsvětější Trojice, oslava-Boha, zjevení](#)
- 485 - [Duch svatý, Maria-Matka Boží, lidství-Kristovo, početí-Kristovo](#)
- 486 - [Duch svatý, Boží-Syn, Ježíš Kristus, Maria-matka Boží](#)
- 685 - [Duch svatý, Nejsvětější Trojice, soupodstatnost-s Otcem i Synem, trinitární teologie, tajemství-Boží](#)
- 687 - [Duch svatý, Slovo, Ježíš Kristus, poznání a víra](#)
- 689 - [Duch svatý, Nejsvětější Trojice, Slovo, božské osoby](#)
- 690 - [Duch svatý, Ježíš Kristus-pomazání Duchem, přijetí za Boží děti, seslání Ducha svatého, pomazání olejem](#)
- 691 - [Duch svatý, Duch svatý-vlastnosti, ruah, dech-Boží](#)
- 694 - [Duch svatý, Duch svatý-symboly, voda, křest, pramen-života](#)
- 705 - [Duch svatý, Boží-přísliby, Abrahám, spása, zaslíbení](#)
- 707 - [Duch svatý, zjevení Boha, patriarchové, proroci, Boží Slovo](#)
- 708 - [Duch svatý, Zákon, touha-po Bohu, výchova-Boží, spása](#)
- 709 - [Duch svatý, Zákon, chudoba srdce, zaslíbení](#)
- 711 - [Duch svatý, Mesiáš-očekávání, potěšení Izraele, proroctví-naplnění, vykopení Jeruzaléma](#)
- 713 - [Duch svatý, Mesiáš-očekávání, Služebník Hospodinův, přirozenost-služebníků, smysl utrpení](#)

Doporučené knihy:



[Tisknou verzi Katechismu si můžete objednat zde](#)

Stručně k přídávku "Filioque"

Latinské slovo *Filioque* znamená *i (ze) Syna*. Několik staletí před Velkým schismatem (1054) vložily některé části západní církve toto slovo do latinského překladu Nikájského vyznání víry, do oddílu, zabývajícího se svatým Duchem, učíce tak, že svatý Duch *vychází z Otce i ze Syna*.

Římský papež nejprve odmítl oficiálně uznat přídavek *Filioque*, ačkoli byl tolerován v některých oblastech, nacházejících se formálně pod jeho jurisdikcí. Papež Lev III. (795-816) nechal vyrýt původní znění Vyznání víry na stříbrné desky a uložil je u hrobu sv. Petra ve svatopetrské basilice. Papež formálně schválil prokletí *Filioque* sněmem z roku 879, což urovnalo fotiovské schisma. Ale pod tlakem středověkých germánských panovníků a hierarchie Řím nakonec roku 1014 dodatek přijal.

Ničivé účinky Filioque

Zdálo by se, že *Filioque* bylo přidáno v dobré víře -- ti, kdo ho původně vepsali do Vyznání víry, doufali, že tak zdůrazní Kristovo plné Božství proti jeho popírání ariány. Jenže toto svévolné doplnění ekumenického vyznání víry způsobilo zrušení církevního života. Kdyby nic jiného, bylo hlavní příčinou Velkého schismatu. To proto, že *Filioque* narušuje učení o Trojici a následně i učení o Církvi. (Zásadní změna v "projektu" má za důsledek změnu ve "stavbě".)

Porušení učení o Trojici skrze *Filioque* vedlo také přímo k často oplakávanému opomíjení svatého Ducha v západní církvi, které v tomto století vedlo ke vzniku nápravného charismatického hnutí. Dále má *Filioque* ničivé účinky na svátostné učení i praxi.

Svědectví Písem

Podle biblického svědectví je Bůh zjeven jako Jeden Bůh, ale je také zjeven jako tři rozdílné božské Osoby. V Písmech je nám jasně ukázán Bůh Otec, Bůh Syn a Duch svatý, který je roven Synu a "jenž od Otce vychází" (*Jan 15,26; také Jan 14,16*).

Není ani třeba říkat, že některá tato slova o nevypravitelném Bohu jsou lidským jazykem. Ale člověk k tomu nakonec potřebuje něco říci. ***Bůh je skutečně neviditelný, nevýslovný, nepochopitelný i nekonečný, ale Bůh je také Pán, jenž se nám sám zjevil.*** Vtělené Slovo hovoří lidskými slovy; Slovo Boží je zapsáno lidskými slovy. Co bychom to měli za zjevení, kdyby nebylo představeno v lidských pojmech a zapsáno lidským jazykem? Jakému jinému jazyku by lidský tvor rozuměl?

Boží zjevení by v jazyce prvoků či slonů, ba dokonce v jazyce andělů těžko mělo co do činění s lidskou rasou! To není řečeno z prostořekosti, ale vyslechli jsme s překvapením vcelku jasnou myšlenku, že Boží zjevení je v lidských pojmech, jako by to ovšem mělo znamenat, že takto nemůžeme nic zvědět ani o Bohu, ani o jeho vůli pro nás! Než půjdeme dál, musíme si ujasnit, co o tom učí Církev.

Jazyk, který Církev používá k řeči o Bohu, je vpravdě lidským jazykem, ale inspirovaným lidským jazykem, jazykem Bohem vybraným, skrze který se Pán dává znát. Protože jenom Bůh sám je absolutní, tento jazyk je "relativní". Ale jazyk Božího sebezjevení je *absolutně relativní* ve vztahu k Bohu, zatímco ve vztahu k tvrzení o Bohu je absolutně správný. Když tedy mluvíme o Synu jako "zrozeném" z Otce a o Duchu "vycházejícím" z Otce, zajisté užíváme lidské terminologie a lidské analogie -- jenže terminologie a analogie, které nám Bůh sám dal.

Sloveso "vycházet", jak je užito v Bibli a ve Vyznání víry, bývá často zaměňováno se slovem "posílat". Jinými slovy, lidé rádi zaměňují věčné vycházení svatého Ducha s *časným* posláním Ducha. Vycházení odkazuje na vztah svatého Ducha k Otci -- Duch vychází věčně pouze z Otce.

Časné posílání (mise), tj. seslání svatého Ducha do našeho času a prostoru je naprosto rozdílná záležitost.

Můžeme říci, že Syn a Duch "vysílají jeden druhého" do světa i do našich životů. Neboť v časném poslání (misi) svatý Duch přichází ze i skrze Syna, a to v tom smyslu, že Duch je vyslán do světa Synem. Zároveň však vidíme v Písmech zjeveno, že se Duch v pravý čas účastní vyslání Syna do světa.

Stává-li se, že tato vysílání Syna a Ducha do světa bývají nazývána "vycházením", pak taková označení kalí vodu. Potřebujeme zachovat jasné myšlenkové rozlišení mezi věčným vycházením svatého Ducha z nebo od Otce a jeho poslání do světa. Mnoho zmatků kolem *Filioque* vychází z nedodržení tohoto rozlišení a pisatel by nebyl překvapen, jestliže by ti, kdo přidali zmíněný pojem do Vyznání víry, byli pomýleni právě v tomto bodě. Duch je jistě poslán ze a skrze Syna, ale Duch věčně *nevychází* ani ze ani skrze Syna.

Představa Písma o Synovi věčně rozeném z Otce a o Duchu věčně vycházejícím z Otce nám představuje Božství nejenom jako jedno božské Bytí, ale také jako rodinu tří různých Osob. V pravoslavném učení je Otec jediným zdrojem Božství, ale Syn -- věčně rozený z Otce, a svatý Duch -- věčně vycházející z Otce jsou stejně tak Bohem. Známe Boha jakožto Jednoho právě pro tento důvod: Syn i Duch, jenž z Otce vychází, se podílejí plně a stejně v Jeho jediné podstatě.

Krátce -- Písma, Vyznání víry, otcové i svatá liturgie představují Trojici paradoxně: Bůh je jedno Bytí ve třech Osobách a tato Trojice je hierarchií sobě rovných Osob.

(Jednoduchý způsob, jak načrtnout rozdíl mezi Osobou a podstatou v Bohu je tento: "Osoba" ukazuje kdo je Bůh. Na otázku, kdo je Bůh, zní odpověď: "Bůh jsou tři Osoby." "Podstata" ukazuje, co je Bůh. Na otázku, co je Bůh, zní odpověď: "Bůh je jedno Bytí.")

Filioque má za následek zatemnění biblického vidění Boha jako hierarchické rodiny sobě rovných osob. Svatý Duch se stává "souběhem", jakýmsi druhem neosobní síly, vyvěrající s Otce i Syna, spíše než božskou Osobou, jež vychází z Otce a jež je rovnocenným partnerem Syna. Proto sv. Irenej Lyonský mluví o Synovi a Duchu svatém jako o dvou.

Chybí-li svatý Duch jako rovnocenná Osoba v Božství, zůstává Syn, zřetelný Obraz Otce "osamocen". Trojice se pak stává "Dvojicí." To vede člověka k chápání Ježíše buď jako pouhého lidského obrazu Boha, nebo v opačném extrému jako "jiného Boha." V obou případech je biblické vidění Trojice radikálně pokřiveno.

Filioque a učení o církvi

Pravoslavní teologové už dlouho nahlízejí římské učení o církvi jako přímý výsledek *Filioque*. Neboť církev už dál není společenství sobě rovných, přebývajících společně v hierarchii cti, ale spíš jednotným kolektivem, jemuž vládne jedna osoba. Jako reakce na to se protestantská reformace i v současnosti široce rozšířená vzpoura v římském katolicismu posunuly do jiné krajnosti. Církev vidí jako sbírku jednotlivců, z nichž každý si dělá co chce, nebo jako demokratickou organizaci, v níž vládne většina. Pravoslavné všeobecné trojiční vidění Boha je v obou případech ztraceno.

Lze si představit obhájce římského vidění církve, argumentujícího: "Ale vaše pravoslavné pojetí Trojce potvrzuje římskokatolické pojetí církve: Jako je Otec zdrojem Trojice, tak je i papež zdrojem církve." Pravoslavná odpověď je, že v Trojici jsou si Osoby rovny; Otec je -- řekněme -- první mezi rovnými.

Církev, reflektující trojiční model přímo ve své podstatě, měla vždy jednoho biskupa, jenž byl první mezi rovnými. Ale v pravoslavné Tradici, zakořeněné v prvotní Církvi to nebyl nějaký zvláštní

biskup (všichni biskupové jsou nástupci Petrovi), ale ten z biskupů, o kterém se církev shodla, aby byl první mezi rovnými. Prvním sídlem byl v prvotní Církvi samozřejmě Jeruzalém, ve kterém držel primát sv. Jakub. Petr byl apoštolským zakladatelem katedry v Antiochii dlouho předtím, než přišel do Říma. Pozice Říma jako první katedry se vyvinula obecným souhlasem a tato pozice byla formálně potvrzena prvními všeobecnými sněmy. Když se, z pravoslavného hlediska, Řím odtrhl od pravoslavného společenství, stala se -- opět obecným souhlasem -- první mezi rovnými Konstantinopol.

Filioque a ostatní problémy

S pokřiveným náhledem na Trojici přestávají být společnost i manželství spatřovány jako vztahy osobního společenství, v nichž sobě rovné osoby nacházejí své místo v hierarchii zodpovědnosti, cti a autority. Tyto vztahy se stávají kolektivem ovládaným tyranem, nebo na druhé straně chaotickým společenstvím, kde je každý člověk sám sobě zákonem. (Není-li pravosláví cizí politickým tyranům a šovinistickým manželům, není to problém jeho teologie, ale spíš toho, že lidé neaplikují teologii v životě tam, kde by samozřejmě měli. Například Byzanc často dobře utvářela svou společnost na trojičních principech, přes všechny omyly a pády mnohých svých vůdců.)

V mystických obřadech (tj. svátostech) pravoslavné církve je dualita Syna i Ducha svátostně symbolizována. Eucharistické posvěcení je božským úkonem Syna i Ducha, protože chléb a víno jsou posvěceny Slovem Otce a činem svatého Ducha. (Mimochodem, *epiklese* v pravoslavné liturgii není samostatným posvěcením (konsekrací) -- je to završení a dokončení posvěcení, jež je dokonáno dvěma Rukama Otce -- Slovem a Duchem.)

V obřadu křesťanského zasvěcení, ve vodě křtu, je křtěnec naroubován do Synova Těla působením Svatého Ducha. Při pomazání myrem je pokřtěn Svatým Duchem, aby byl "kristem", tj. pomazaným. Ve všech mystériích církve působí Otcovy dvě Ruce v souladu.

Kdyby toto pojetí Syna a Ducha jako dvou Otcových Rukou nebylo na západě ztraceno právě kvůli *Filioque*, nevyvstala by potřeba opravného charismatického hnutí, které vzápětí vytvořilo své vlastní pokřivení křesťanské víry.

Jenom jedno slůvko, *Filioque*, ale podívejte se, kolik škody nadělalo a stále ještě dělá! Není to otázka hnidopišství, leč základní otázka víry. To je důvodem, proč ji pravoslavná všeobecná církev vždy viděla jako svrchovaně důležitou záležitost.

Semandron 4/95
přeložil igumen Marek (Krupica)

[Zpět na rozcestník „Pravoslavná theologie“](#)

 [Skok na seznam „za dveřmi“](#)

  [Skok na Homepage](#)


[katolík](#)
[seznamka](#)
[inzerce](#)
[gyn. poradna](#)
[pohlednice](#)

Datum vložení: 2.1.2004

Otázka:

Vím, že se vracím k zde již probíranému tématu a rozhodně tím nechci nikoho provokovat, ale v souvislosti s "filioque" a s reakcemi na toto téma v minulém případě se mi vnucují některé otázky, na něž bych velmi rád slyšel katolickou odpověď. Jednak, proč vůbec došlo k tomu, že bylo postupně přijato celou kat. církví, když zpočátku bylo přijato pouze místními synody? Hojně se pak používalo ve Franské říši a z této strany byl tlak přidat jej do Kréda. Sám papež Lev III. se k vkládání filioque do Kréda stavěl zdrženlivě. I někteří katoličtí historici tvrdí, že filioque bylo zdůrazňováno ve Franské říši především jako projev řevnivosti vůči Byzants. císařství a nikoli z pohnutek náboženských (F. Grivec, O pravověrnosti sv. Cyrila a Metoda).

Zajímalo by mne pak, jak katolická církev dospěla k přesvědčení, že Duch svatý vychází z Otce i Syna? Co se týče formulace Nicejsko-Konstantinopolského vyznání, "...který z Otce vychází ...", tato formulace se může prokazatelně opřít o slova z evangelia Janova (J 15,26). O co se však opírá katolická formulace?

Odvolání na Písmo sv., která jsem četl v reakcích na předchozí diskusní příspěvek k tomuto tématu: "A "filioque"? V Janově evangeliu Pán Ježíš říká: "Oznámí vám (Duch sv.), co přijme ode mne" nebo "všechno, co má Otec, je mé"..." (J16,14-15), sice katol. formulaci neodporuje, ale neodporuje ani pravoslavné. Tato slova lze vysvětlit jak z katolického, tak z pravosl. hlediska...

"Na Západě se klade zásadní důraz na soupodstatnost, stejnou podstatu Otce, Syna a Ducha." Pravoslavní také vyznávají, že Otec, Syn a Duch sv. mají stejnou podstatu i bez filioque...

Formulace pana Josefa Peňáze: "když jsou Otec a Syn soupodstatní a Duch svatý vychází z podstaty Otce, vychází i ze Syna", mne zaujala, ale znamená opravdu: "...z Otce vychází..." = z podstaty Otce vychází? Jak je to? Lze říci, že Otec, z něhož vychází Duch sv., a podstata, o níž v souvislosti se soupodstatností nejsv. Trojice hovoříme, je jedno a to samé a pokud ano, lze to použít právě v tomto kontextu?

Nebo tu dochází ještě k dalšímu rozlišování podstat - podstata Otce, Syna, Ducha sv. ...? Ale to už mi přijde jako něco jiného, než je podstata, o níž v souvislosti se soupodstatností hovoříme, pokud pod pojmem podstata myslíme to samé (podstata - Bůh jedno bytí; osoba - Otec, Syn, Duch sv.; vztah podstata - osoba - jeden Bůh ve třech osobách)

"Nebyla otázka "filioque" pouze teologickou záminkou k déletrvajícím disciplinárním problémům?"... "Sporný bod "filioque" je tedy spíše právní: Může místní synod měnit vyznání víry přijaté na ekumenickém koncilu? Florentský koncil (1439) ospravedlňuje "dodatek" tím, že "vysvětlení, vložené slovy 'i Syna', bylo legitimě a odůvodněně přidáno do vyznání víry kvůli důvodům tehdy naléhavým, aby tak byla snáze osvětlena pravda (víry)" (DS 1302)"... Z toho, jak reagují na otázku filioque pravoslavní, mi nepřipadá, že by se jednalo o právní záležitost. Jde vlastně o názor na vnitřní život nejsv. Trojice a to je, myslím, docela důležité, ne? Byť mi připadá tragické, že je tu rozpor kvůli něčemu, co dost

dobře nejsme schopni pochopit, protože je to především tajemství... Proto se mi vkrádá myšlenka, že filioque je nešťastné řešení, kvůli kterému se, mimo jiné, dvě velké větve křesťanství oddělily. A vznikl-li kvůli němu rozpor v náhledu na tajemství vnitřního života nejsv. Trojice, které přitom nedokážeme dobře pochopit, bylo by lepší, kdyby bylo filioque zapomenuto... Při obhajobě filioque mi totiž přijde velmi těžké rozeznat, nakolik vychází z Písma sv., nakolik z tradice a nakolik se jedná o teologickou spekulaci.

A to je u tak závažného tajemství jako vnitřní život Trojice, myslím, dost problematické, proto mi připadá stanovisko pravosl. církve v tomto ohledu rozumnější a logičtější, když setrvává u původního znění Kréda...

V souvislosti se sněmem Florentským se na Východě traduje především snaha Byz. říše o získání pomoci od Západu proti postupujícímu Islámu a nefér ovlivňování Vých. delegace (politická objednávka Byz. císaře, poplašené zprávy o situaci na Východě během jednání a přesvědčování o nutnosti unie, na niž je vázána pomoc Západu, zadržování slíbených finančních prostředků pro Vých. delegaci na náklady pobytu na sněmu ap.).

Uznávám, že jsem se hodně rozepsal, a omlouvám se, pokud se vyjadřuji nepřesně, ale je to problém, s nímž se setkávám, a zajímá mě názor katolické strany. Za odpověď na jakoukoli otázku předem děkuji.

Odpověď:

Milý bratře, problém filioque je zajímavější, než se zdá na první pohled. Nepovažuji se za velkého odborníka, ale přece přijměte pár poznámek.

Formulace filioque má na Západě dlouhou tradici. Již první významný latinský teolog Tertulián hovoří o Trojici jako rostlině: Otec je kořen, Syn je stonek, Duch je ovoce. Explicitně se filioque vyskytuje poprvé u sv. Ambrože. A pak již řada narůstá: Augustin, Hilarius, Lev Veliký... Existovalo tedy na Západě dříve než formulace koncilů. Zajímavé je, že několik století to teologům Východu vůbec nevadilo. A to přesto, že západní formulace znali, a že jejich odlišná koncepce byla také dávno na světě. Snad je v tom jakýsi příklad k následování.

Filioque samozřejmě není výslovně v Písmu, ostatně tam není ani sám termín "trojice". A přece Ježíšova slova o tom, že Duch vezme z "jeho" a dá to Církvi, Pavlův termín "Kristův Duch" a vůbec celý postup spásy, v němž Kristus připravuje svým vykoupením cestu k vyhlášení Ducha, to vše vede církev k přesvědčení, že Duch Svátý skutečně přichází od Syna. To ostatně nepopírají ani Řekové, tvrdí ale, že se to týká jen onoho působení svaté Trojice navenek, ve stvořeném světě, nikoliv však jejího vnitřního života. My se naopak domníváme, že působení Trojice v dějinách spásy nám odhaluje i vnitrotrojční vztahy.

Nenašel jsem názory, které jste citoval, ale jistě není katolickou pozicí tvrzení, že Duch vychází z podstaty Otce. Rozumíme-li podstatou to, co mají osoby v Trojici společné, pak je takové tvrzení nesmyslné. Otec má stejnou podstatu jako Syn a Duch. Katolická pozice, a odvážím se říci západní katolická pozice, neboť od východních katolíků je třeba požadovat jen uznání její pravověrnosti při správném výkladu, nikoliv její přijetí za "svou", tedy západní pozice je následující: Duch svatý vychází z Otce a Syna jako z jediného principu. Nemá tedy dvojí pramen svého vycházení, ale jeden, jímž jsou společně Otec a Syn. Otec si neponechává nic kromě svého otcovství, vše dává Synu, a tedy i "schopnost" vydechovat Ducha.

Nejsilnějším argumentem pro západní pozici se mi jeví fakt, že mezi Duchem a Synem musí v Trojici přece existovat vztah, což by v radikálnějších podobách řecké pozice neplatilo (kdyby Duch vycházel "jen z Otce").

Zajímavým krokem ke smíření pozic byl dokument z Říma z 13.9.1995. Po vzoru sv. Augustina se snaží rozlišit dvě roviny. Na jedné je možné hovořit o vycházení jen z Otce a na druhé o vycházení zároveň z Otce i Syna. Duch vychází jen z Otce "principaliter", tedy jako z jediného pramene božství, z toho, který stojí na počátku celé Trojice. Duch ale zároveň vychází z Otce i Syna "communiter", nakořik jsou tito nerozdílní ve svém láskyplném společenství. Zajímavým argumentem pro toto rozlišení je fakt, že řečtí západní katolíci nebyli nikdy nuceni přidat do vyznání víry, pokud bylo formulováno v řečtině, do řečtiny přeložené filioque. Pro dvě řecká slova vyjadřující vycházení, totiž ekporeusis a proeinai, má latina jen jediný překlad - processio. Nedokáže tedy vystihnout rozdíl mezi vycházením Ducha "principaliter" a "communiter". Filioque se týká vycházení proeinai, tedy vycházení "communiter", vycházení nahlíženého z hlediska nerozdílného společenství Otce a Syna. Řekové však mají při recitaci Kréda na mysli vycházení ekporeusis, tedy vycházení "principaliter", vycházení z pohledu jediného pramene božství v Trojici. Toto zprostředkující rozlišení dvou typů vycházení, nebo spíše dvojího pohledu na vycházení, pochází mimochodem od známého východního přítele Říma ze 7. století, sv. Maxima Vyznavače, který tak zažehnal první hrozící bouři. Uvedený římský dokument vrcholí poukazem na následující fakt: vycházení Ducha není ve skutečnosti nijak dodatečné k vycházení Syna, nelze o něm uvažovat zvlášť. Ale Otec rodí Syna právě tím, že skrze něj (a také pro něj) vydechuje Ducha. Duch tak vychází uprostřed tohoto vztahu Otce k Synu. Je nesmyslné si představovat, že by vydechování Ducha nemělo trojiční charakter, že by bylo nějakou Otcovou soukromou akcí bez účasti Syna. Je samozřejmě vhodné debatovat o tom, jak tento Synův podíl vyjádřit, aby Otec zůstal Otcem, tedy původcem všeho. A při celé debatě mít stále na paměti, že ono zpřesňování má význam jen pro odhalování krásy našeho Boha, nikoliv pro pýchu našeho rozumu, která by byla v záležitostech Trojice směšná.

Na otázku odpověděl: R.D. Mgr. Leo Zerhau

 Odeslat otázku e-mailem
  Tisk otázky
 Zasilání reakcí na e-mail
  Filtr na reakce - NOVÉ

10.01.2004 21:47 filioque odpověď (Miro)
26.01.2004 13:17 podstata (Josef)

Zobraz označené

Zobraz všechny

Nová reakce

Zobrazení více reakcí najednou lze docílit tak, že podržíte tlačítko "Ctrl" a myší označíte Vámi zvolené reakce. Po výběru klikněte na tlačítko "Zobraz označené".

TEAM Katolik.cz neodpovídá za názory uživatelů a vyhrazuje si právo smazat reakce, které v rozporu s "Etickým kodexem" nebo zjevně překračují meze slušnosti a vkusu.

Tříkrálová sbírka 2011

Církev

Katolická církev
Svědectví o Bohu
Otázky a odpovědi
Články a texty
Liturgický kalendář
Co dělat když...
Seznam světců
Rodina, mládež, děti
Biblické fotostřípky !!!
Stažení programů

Web

Soutěž
Anketa
Registrace
Info na Váš e-mail
Tapety na plochu
RSS
Kontakt

Info, odkazy

Rozcestník farností
Bohoslužby v ČR
Pro zasmání ...
Odkazy

Hledání



Přihlášení

E-mail:

Heslo:

Vytvořit nový účet
Zapomněli jste heslo?
Vše o registraci

Aktuality

Přidat novou aktualitu

9.1.2011 Vánoční koncert
 11.1.2011 PC kurz pro seniory
 11.1.2011 PC kurz pro seniory
 15.1.2011 DUCHOVNÍ OBNOVA se sv. Augustinem
 22.1.2011 DUCHOVNÍ OBNOVA se sv. Augustinem
 4.2.2011 Víkendový seminář s O. Merkovič a P. M. Šakotou
 11.2.2011 Víkend pro nezadané katolíky
 19.3.2011 SPIRITUÁL KVINTET koncertuje v PŘÍBRAMI
 25.3.2011 Duchovní obnova nejen pro seniory s P. Janem Rybářem SJ
 27.3.2011 POUŤ DO SVATÉ ZEMĚ A NA SINAJ S OTEVŘENOU BIBLÍ
 6.4.2011 FLERET s Jarmílou Šulákovou-koncert v SUŠICI
 9.4.2011 PAVEL ŠPORCL - koncert v Příbrami

Dnes si připomínáme

V církevním kalendáři:

sv. Rajmund z Penafortu

V občanském kalendáři:

Vilma

[Poslat pohlednici](#)

Dnešní liturgie

1. čtení: 1Jan 3,22-4,6

Žalm: Zl 2

2. čtení:

Evangelium: Mt 4,12-17.23-25

Nedělní liturgie

Svátek Křtu Páně

1. čtení: Iz 42,1-4.6-7

Žalm: Zl 29(28)

2. čtení: Sk 10,34-38

Evangelium: Mt 3,13-17

[Tisk těchto textů](#)



[Přidat k oblíbeným](#)
[Nastavit jako výchozí](#)